

Litteraturstudie som hovedoppgave i medisin

Målet med en litteraturstudie er å oppsummere kunnskap mest mulig objektivt. Det er en fordel at to studenter jobber sammen om en litteraturstudie. Datagrunnlaget er litteratur, i hovedsak vitenskapelige artikler, og basert på strukturert litteratursøk. Studenten skal lære prosessen i arbeidet med en kunnskapsoppsummering, men omfanget skal være tilpasset rammene for hovedoppgaven. I prosjektbeskrivelsen skal det være redegjort hvordan alle delene er planlagt, og prosjektbeskrivelsen fungerer som en protokoll.

En litteraturstudie bør bestå av følgende:

Problemstilling: En klar og spisset problemstilling er viktig forarbeid. Problemstillingen skal kunne deles opp i elementer som gir grunnlag for litteratursøk.

Litteratursøk: Strukturert litteratursøk skal utføres i relevante databaser. Strukturert betyr å ha en plan for valg av databaser, valg av søketermer og kombinasjoner av disse. Dokumentasjon av søkestrategien er en viktig del av oppgaven.

Utvelgelse av materiale: Materialet gjennomgås og relevante artikler inkluderes etter på forhånd fastsatte inklusjons- og eksklusjonskriterier.

Kvalitetsvurdering av materiale. Inkludert materiale skal vurderes på kvalitet og for systematiske feil ved hjelp av sjekklister for ulike studiedesign.

Unntak: I litteraturstudier der man kartlegger kunnskapen om et tema for å identifisere kunnskapshull (som «scoping reviews») er det ikke vanlig å kvalitetsvurdere enkeltartiklene.

Dataauthenting, sammenstilling: Dataene hentes ut av enkeltartiklene i henhold til planen i prosjektbeskrivelsen. Avhengig av type data, kan disse sammenstilles i tabeller, og beskrives i teksten. Det er vanlig å vurdere tilliten vi kan feste til resultatene i de enkelte artiklene, basert på blant annet studiedesign, metodisk kvalitet, konsistens og skjevheter.

Skriving: Oppbyggingen av en litteraturstudie følger vanlig IMRAD-struktur. En viktig del er datainnsamlingen som beskriver prosessen fra litteratursøk til inklusjon av artiklene i et flytskjema. Det er vanlig å presentere alle inkluderte studiene i en tabell. Hoveddelene er sammenstillingen av resultatene i form av tekst og tabeller. Retningslinjene i PRISMA kan gi nyttige tips for innholdet i de ulike delene i oppgaven (<http://prisma-statement.org/PRISMAStatement/Checklist.aspx>)

Tilpassinger til hovedoppgaven: Total mengde artikler skal være håndterbar for studenten(e), slik at arbeidsbelastningen er innenfor tidsrammen for hovedoppgaven. Antall artikler fra litteratursøkene bør som regel ikke overstige 300 (-500) artikler. Muligheter for å tilpasse omfanget av antall artikler er i prioritert rekkefølge: 1. bedre spissing av problemstillingen, 2. søkestrategi (hovedvekt på emneord frem for fritekst, avgrensning på dato, andre filtre), 3. antall databaser begrenses

Å ta sikte på en publisert artikkel som oversiktsartikkel («systematic review», «scoping review»), metaanalyse eller metasyntese, krever betydelig mer tid og innsats av studenten(e) og veileder enn det forventes for en hovedoppgave. Årsaken er at det er strenge metodekrav til denne type artikler, blant annet kreves oppdaterte og uttømmende søk i alle relevante databaser som vanligvis fører til en stor mengde av artikler som skal gjennomgås. Dersom studentene og veilederne er innforstått med merbelastningen kan en slik artikkel godkjennes som hovedoppgave.